

SAJAN (12) *sb m*

Pierwsze a jasne, drugie pochylone.

sg N sajãn (2). ◇ A sajãn (3). ◇ L sajãnie (2). ◇ pl N sajãny (1). ◇ A sajãny (1). ◇ L sajãni(e)ch (2) RejWiz, PaprPan, sajãnach (1) MWilkHist.

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVI w.

1. *Obcisły męski kaftan z bufiastymi rękawami, rozklinowany od pasa w dół, sięgający przed kolana (z wł. sayon ← lat. sagum); sagatus, sagulatus, sagulum, sagum urbanum Cn (7) : RejRozpr Iv; Acz [niebieskie książęta] nie chodzą w fáianiech/ lecz zacność káżdego/ Iuż go czyni przed Pánem dziwnie ofobnego. RejWiz 153v, 6; Thákież też kto fie we Włószczyźnie kocha/ niechay zbytnie krothką fukienkę/ fáian przed sobą nie zówárthy/ zárzući GórnDworz L7; PaprPan B3v; [sajan hatłasewy, czarny, stary – fl. 1 gr 4 InwMieszcz 1576 nr 209].*

W połączeniu szeregowym (1): gdy sobie wípomniłz [...] ony żupany/ ony rozliczne Włofkie Iłzpáńfkie wymyłły/ ony dziwne płázcze/ fáiany/ kolety/ obercuchy/ áż dziwno y ítráfzno o nich mowić RejZwierc 57v.

W przeciwstawieniu: »rewerenda ... sajan« (1): á mnie téż czás o sobie porádzíc. Ieśli mi w rewerendzie/ czy lepiéy w fáianie [tj. czy mam zostać księdzem, czy człowiekiem świeckim]/ Ieśli miełzkác przy dworze/ czy ná swoim łanie. KochFr 52.

2. *Szeroka, fałdzista suknia kobieca (z wł. sayon ← lat. sagum) (2) : Bieretek s feretkami [...] Láńcułzek z álłzbániczkiem á ferdeczko ná nim. Sáian z dzyewiącią bramow by zbił obręczámi [...]. A tyć więc nas pftroćiny odwodzą od tego/ Ze nie możem rozeznać co nam potrzebnego. RejWiz 53v; Powagi też záżywiemy W Sukniach fie wozić bédziemy. V Pań ná długich Sáianách V Pánów w wielkich Kołnierzách. MWilkHist E4v.*

3. *Krótki płaszcz żołnierski narzucany na zbroję; sagum Mącz, Calep, Cn (3) : Sagatus – W fáian obliczoni. Calep 938a, 938a.*

Szereg: »sajan albo kitlik« (1): Sagum, chlamys militaris quadra, Opończány fáyan álbo kitlik był v Rzimianów któri żołnierze ná zbroję przyobłoczyli Mącz 364b.

Synonimy: 3. kitel, żupica.

JR, (LW, MC, MN)